

חוק איסור לשון הרע

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

- לשון הרע – מתייחסת לכל אמרה או פרסום מכל סוג שהוא, העלולה "להשפיל אדם או לבזותו, לפגוע בו במשרתו, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו"

- בבסיס החוק עומדת **הזכות לשם טוב**, שהיא **נכס מקניינו של האדם**.

"... שמו הטוב של האדם קובע את התייחסותו שלו לעצמו ואת ההתייחסות של חבריו אליו. הוא קובע את יחסה של החברה אליו. הנכס היחיד שיש לרבים – בין המכהנים ברשויות השלטון ובין הפועלים במגזר הפרטי – הוא שמם הטוב. הוא יקר להם כחיים עצמם..." (ע"א 751/10)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

"הזכות לשם טוב כוללת בחובה ערך מקיף של הגנה על הכבוד האישי, הגאווה האישית וההכרה האישית בין בני האדם

...

היא משתרעת על יחס הכבוד וההערכה שלהם זכאי אדם מן הסובבים אותו. ואכן, "חופש הביטוי אינו חופש הביזוי, והזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל..." (ע"א 751/10)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

זכות הפרט
לכבוד, לשם טוב
ולפרטיות

חירות חופש
הביטוי
וחופש העיתונות

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

- **חירות חופש הביטוי – ניצב בנדבך העליון של זכויות היסוד, ונתפש כזכות-על.**
- **"...באיזון זה בין הערך האישי והציבורי לשם טוב לבין הערך האישי והציבורי לחופש הביטוי יש ליתן משקל מיוחד לערך בדבר חופש הביטוי..." (ע"א 751/10)**

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

- **חופש העיתונות – עיתונות חופשית הינה "תנאי הכרחי למשטר ייצוגי, לממשל תקין והוגן, לחירויות האדם".**
- **"...חופש העיתונות הוא זכות כמו זכויות רבות יסודיות אחרות, וגם חירות כחירויות אחרות; והיא איננה זכות של העיתונות ואיננה זכות של עיתונאי. היא זכות של כל אחד ואחד מאיתנו. היא זכות הפרט. זכותי היא לקבל בצינורות האפשריים והמקובלים והחוקיים את האינפורמציה הטובה והמדוייקת..."**
(ע"א 751/10)
- **חופש העיתונות היא באושיות הדמוקרטיה.**

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ס' 2 – פרסום מהו

(א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ס' 8 – קובלנה [פלילית פרטית]

עבירה בשל לשון הרע לפי חוק זה תהא בין העבירות שבהן רשאי הנפגע להאשים על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

חוקים ועקרונות נושקים

עקרונות:

- הזכות לשם טוב
- הזכות לפרטיות
- חירות חופש הביטוי
- חירות חופש העיתונות

חוקים:

- חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו
- חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981
- חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים

(5) פרסום ע"י שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;

(9) פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים

"... החסינות שסעיף זה [13] מעניק לפרסום הנעשה על-ידי בעל סמכות מעין-שיפוטית במסגרת מילוי תפקידו היא אחת מההגנות הללו [המוחלטות], והיא מבטאת את הכרעתו הנורמטיבית של המחוקק, שלפיה באיזון בין זכותו של אדם להגנה על שמו הטוב לבין האינטרס לשמור על הגינותו ועל יעילותו של ההליך המעין-שיפוטי, ידו של האינטרס האחרון על העליונה. הרציונל לכך הוא, כאמור, להבטיח שנושא המשרה המעין-שיפוטית יאמר דברו ללא מורא וללא חשש מפני תביעות עתידיות בגין הוצאת דיבה..."

(רע"א 1104/07)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים

"...סעיף 13(5) נתן אפשרות לעורך-דין ולבעל-דין שיטענו בבית-המשפט בלי חשש שיוטרדו על-ידי משפטים פליליים בשל טענותיהם.

אך לגבי עורך-דין, בין טוען הוא לעצמו, בין טוען הוא ללקוחו, מוטלת חובה נוספת והיא לשמור על כבוד המקצוע ולהתייחס בנימוס ובדרך ארץ, הן כלפי בית-המשפט והן כלפי הבריות...

...

מוצע לקבוע שהדברים של מעורבים בהליך שיפוטי ייהנו מהגנה רק כל עוד לא נאמרו בכוונה לנצל את ההליך השיפוטי לרעה, ובלא שהיו קשורים אליו מהותית..." (רע"א 1104/07)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים

האם חל גם בהופעות בפני גוף מעין שיפוט – המפקח על העבודה במשרד התמ"ת?

"... כל המבחנים הללו מתקיימים במפקח על העבודה. המפקח דן בסכסוך בין צדדים, שומע עדים, רושם פרוטוקול, והחלטתו מחייבת. לראיה, כאשר פוטר התובעת לבסוף בניגוד להחלטת שר העבודה ומפקח העבודה, הוכרזו פיטורין אלה פיטורין שלא כדין. לפיכך המכתב למר כחלון נכתב במסגרת הליך מעין-שיפוטי בפניו ומכאן שפרסום זה מוגן מכוח ס' 13(5) לחוק איסור לשון הרע..." (ת"א 18002/99)

"אדם המבצע פעולה שיפוטית, לרבות בורר, לא יישא באחריות בנזיקין בשל מעשה שעשה במילוי תפקידו השיפוטי" (רע"א 1104/07)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 14 – הגנת אמת הפרסום

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם **היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי**; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 14 – הגנת אמת הפרסום

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 15 – תום הלב

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

- (1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע, או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;
- (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 15 – תום הלב

• בחינות תום הלב :

- מהימנות מקורות המידע;
- הצעדים בהם נקט המפרסם לאימות המידע;
- טון הפרסום וסגנונו;
- נסיבותיו הכלליות של הפרסום.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

משמעות החוק וההלכה: חירות וחופש

- חירות הביטוי;
- חופש העיתונות;
- חופש ההתבטאות, בפרסומים המותרים בהתאם לס' 13 לחוק.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969

תיקון מס' 38 תשס"ט-2009

24. (א) לבית דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון –

(ד1) בתובענה של **עובד או נציג ארגון עובדים** נגד מעביד או נושא משרה אצלו, או של מעביד או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, "נושא משרה" – **מנהל פעיל בתאגיד**, שותף למעט שותף מוגבל, **ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים**;

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים – משפט העבודה??

- חיי היומיום;
- מכתבי התראה ו/או התרעה;
- שימוע, זימון לשימוע, החלטה בשימוע;
- ועדות משמעת;
- מכתבי פיטורים;
- הליכים על-פי החוק למניעת הטרדה מינית;
- הליכים על-פי חוק עבודת נשים;
- הליכים על-פי חוק הסכמים קיבוציים;
- הליכים מול ארגון העובדים.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים – משפט העבודה??

זימון לשימוע

- העובד חייב לקבל זימון לשימוע בכתב זמן סביר (בין 5-7 ימים) לפני השימוע.
- פירוט כל העובדות – כולל מקרים ספציפיים, דוגמאות וכיו"ב.
- צירוף כל המסמכים הרלוונטיים, עליהם מתכוונים להתבסס.
- ציון העילה המשפטית לזימון – תפקוד לקוי/ מעילה באמון.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים – משפט העבודה??

ההחלטה בשימוע

- ניסוח החלטה מפורטת. כולל התייחסות לטענות פרטניות של העובד ודחייתן לגופן.
- התייחסות לטענות משפטיות. תשומת לב מיוחדת, שכן מהווה בסיס להתדיינות משפטית עוקבת.
- ציון מועד סיום העבודה, הודעה מוקדמת. בפועל או בחלק, וכן תנאי סיום מיוחדים, אם ישנם.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים – משפט העבודה??

פיטורים

- הודעה על פיטורים בסיום השימוע;
- החלטה בדבר מועד הפיטורים ונימוקי הפיטורים.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

ההגנות

ס' 13 – פרסומים מותרים – משפט העבודה??

הליכים על-פי החוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

מגמת הפסיקה

"... חרות הביטוי היא "ציפור נפשה של הדמוקרטיה... בלא דמוקרטיה אין חופש ביטוי ובלי חופש ביטוי אין דמוקרטיה... חופש הביטוי הוא היסוד ההכרחי לכל חברה דמוקרטית המבוססת על רצון העם..." (עא 751/10)

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

מגמת הפסיקה

חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 – דלתיים סגורות

- עיקרון פומביות הדיון – נסוג בפני האינטרסים של בעלי הדין ובפני מטרת המחוקק:

"...התכלית הרעיונית של סייג איסור הפרסום בהוראות חוק אלה מעוגנת במטרתו המוצהרת של המחוקק להגן על כל המעורבים בעבירות של הטרדה מינית, מתלוננים ותובעים, חשודים, נאשמים ונתבעים ... מפני פגיעה קשה בצנעת הפרט העלולה להיגרם להם כתוצאה מניהול ההליך המשפטי בעקבות חשיפת פרטים אינטימיים ביותר של חייהם... כאשר לבד מן הפגיעה בצנעת הפרט הנגרמת בגין אותה חשיפה, עלול פרסום ברבים של פרטים אלה, להרתיע אחרים כמותם ובהם מתלוננים ועדים אחרים מלהעיד במשפט..." (עע 120/07)

- מאידך, פרסום הנושא יגרום למודעות ואולי ימנע מעשים כאלו בעתיד.

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965

מגמת הפסיקה

משפט
העבודה
?

חירות חופש הביטוי
וחופש העיתונות

הרחבת "המעין
שיפוטי" על
משפט העבודה

זכות הפרט לכבוד,
לשם טוב ולפרטיות

תודה